

Nr 142

Av herr Hedlund m. fl., om vidgad rätt för utländsk medborgare till förtidspension och sjukbidrag.

(Lika lydande med motion nr 159 i Andra kammaren)

Enligt lagen om allmän försäkring är svenska medborgare och i riket mantalsskrivna utländska medborgare obligatoriskt försäkrade.

Utländska medborgares rättigheter är dock i vissa avseenden beskurna beroende på konventionsbestämmelser mellan Sverige och främmande länder. Detta gäller även den allmänna pensionen, där krav uppställs på vistelse i Sverige ett visst antal år, olika för olika länder, samt att efter sista ankomsten till Sverige under minst ett år ha varit i stånd att utöva normal förvärvsverksamhet.

I riket mantalsskrivna utländska medborgare, som enligt konventionerna bott ett bestämt antal år här samt har vårdbehövande barn, har rätt att uppbära vårdbidrag enligt 9 kap. 3 § första stycket i lagen om allmän försäkring. Dessutom äger utländska medborgare uppbära barnbidrag för sina barn.

Vid 16 års ålder bortfaller barnbidrag och vårdbidrag. I stället utgår allmän pension i form av förtidspension eller sjukbidrag begränsat till viss tid enligt 7 kap. 1 § i försäkringslagen, dock med den inskränkningen för utländska medborgare att ha förvärvsarbetat under minst ett år.

För vårdbehövande ungdomar är detta självklart omöjligt, och de utvecklingsstörda går dessutom fortfarande i skola, i vissa fall ända till 21—23 års ålder. Avslag på pensionsansökan sker därför enligt försäkringskassan och riksförsäkringsverket endast av formella skäl.

Vid 16 års ålder kommer dessa ungdomar alltså i en klart försämrad situation. Såsom medellösa hänvisas de till socialvården för socialhjälp, vilket psykologiskt sett är en belastning och även inhumant i en redan svår situation för familjer som arbetar lojalt i det svenska samhället och icke ligger någon till last. Att ha uppburit socialhjälp kan dessutom i vissa fall försvåra bidragsgivning av annan art.

Enligt vad som inhämtats från pensionsförsäkringskommittén ligger detta problem vid sidan av de spörsmål som kommittén enligt sina direktiv har att behandla. Det är enligt vår mening dock nödvändigt med en översyn av försäkringslagen i detta avseende. Vi föreslår därför att kommittén får tilläggsdirektiv som medger en prövning av denna fråga.

Under åberopande av ovanstående föreslår vi,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer om tilläggsdirektiv till pensionsförsäkringskommittén vilka syftar till generösare bestämmelser för förtidspension eller sjukbidrag för handikappade utländska, här i riket bosatta medborgare, som på grund av sin ungdom inte kunnat ha förvärvsarbete här under minst ett år.

Stockholm den 22 januari 1969

Rune Hedlund (s)

Tage Johansson (s)

Nils Ståhle (s)

Lilly Ohlsson (s)
